

**ДО
Г-Н ГЕОРГИ ПИРИНСКИ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
40-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ**

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 87, ал.1 от Конституцията на Република България внасяме законопроект за изменение и допълнение на Закона за лечебните заведения с мотиви към него.

Молим законопроектът да бъде представен за разглеждане и приемане съгласно установения ред.

София, 16.01.2008 г.

Народни представители:

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ЧЕТИРЕДЕСЕТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект!

ЗАКОН

ЗА

ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ЛЕЧЕБНИТЕ
ЗАВЕДЕНИЯ

(Обн. ДВ. бр.62 от 9 Юли 1999г., доп. ДВ. бр.88 от 8 Октомври 1999г., изм. ДВ. бр.113 от 28 Декември 1999г., попр. ДВ. бр.114 от 30 Декември 1999г., изм. ДВ. бр.36 от 2 Май 2000г., изм. ДВ. бр.65 от 8 Август 2000г., изм. ДВ. бр.108 от 29 Декември 2000г., изм. ДВ. бр.51 от 5 Юни 2001г., изм. ДВ. бр.28 от 19 Март 2002г., изм. ДВ. бр.62 от 25 Юни 2002г., изм. ДВ. бр.83 от 19 Септември 2003г., изм. ДВ. бр.102 от 21 Ноември 2003г., изм. ДВ. бр.114 от 30 Декември 2003г., изм. ДВ. бр.70 от 10 Август 2004г., изм. ДВ. бр.46 от 3 Юни 2005г., изм. ДВ. бр.76 от 20 Септември 2005г., изм. ДВ. бр.85 от 25 Октомври 2005г., изм. ДВ. бр.88 от 4 Ноември 2005г., изм. ДВ. бр.105 от 29 Декември 2005г., изм. ДВ. бр.30 от 11 Април 2006г., изм. ДВ. бр.34 от 25 Април 2006г., изм. ДВ. бр.59 от 21 Юли 2006г., изм. ДВ. бр.105 от 22 Декември 2006г., изм. ДВ. бр.31 от 13 Април 2007г., изм. ДВ. бр.59 от 20 Юли 2007г.)

§ 1. Чл. 1 се променя както следва:

“Чл. 1. Този закон урежда условията и реда за създаване и закриване на лечебните заведения в Република България, както и тяхното устройство и дейност.”

§ 2. В чл. 3 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 в края на изречението се добавя изразът “, като юридически лица или клонове на юридически лица,” и се създава ново изречение второ със следното съдържание: “Лечебните заведения без държавно и/или общинско участие и без тези по ал. 2, могат да се създават и по Закона за юридическите лица с нестопанска цел”.

2. Ал. 2 се променя както следва:

“(2) Лечебните заведения по чл. 8, ал. 1, т. 1 и 2, буква „а” – индивидуални практики за първична и специализирана медицинска и дентална помощ могат да се учредяват по избор като еднолични търговски дружества от физически лица, като еднолични търговци или свободни професии от физически лица – лекари и лекари по дентална медицина. Лицата могат да извършват дейност от името на търговско дружество, учредено еднолично от тях, като управител на дружеството е физическото лице, собственик на дружеството.”

3. Създава се нова ал. 3 със следното съдържание:

“(3) Следните лечебни заведения освен като юридически лица, могат да се учредяват по избор и като еднолични търговци:

1. по чл. 10, т. 5 – от правоспособни медицински специалисти;

2. по чл. 8, ал. 1, т. 4 – от лекари и специалисти по кинезитерапия под контрола на правоспособен лекар с призната специалност по физиотерапия, рехабилитация и кинезитерапия.”

3. Ал. ал. 3 и 4 стават съответно ал. ал. 4 и 5.

4. Ал. 5 става ал. 6 и се променя както следва:

“(6) За лечебните заведения, регистрирани по Търговския закон, по Закона за кооперациите и по Закона за юридическите лица с нестопанска цел, се прилагат съответно разпоредбите на Търговския закон, Закона за кооперациите и Закона за юридическите лица с нестопанска цел, доколкото в този закон не е предвидено друго.”

§ 3. В чл. 4 се правят следните изменения и допълнения:

1. Ал. 1 се изменя така:

“(1) Лечебните заведения за извънболнична помощ се създават от физически лица или от юридически лица.

2. Създава се нова ал. 2 със следното съдържание:

„(2) Лечебните заведения за болнична помощ могат да се създават от държавата, от общините и от други юридически и физически лица.”

3. Ал. 2 става ал. 3.

4. В ал. 4 след израза „подлежи на” се добавя изразът „медицински одит и”.

§ 4. В чл. 5 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 1 се изменя така:

“(1) Центровете за спешна медицинска помощ, центровете за трансфузионна хематология, центровете за трансплантация, лечебните заведения за стационарна психиатрична помощ, домовете за медико-социални грижи, в които се осъществяват медицинско наблюдение и специфични грижи за деца, и здравните заведения се създават от държавата и се финансират от републиканския бюджет чрез министъра на здравеопазването при условията и реда на този закон.

2. Създават се ал. ал. 2 и 3 със следното съдържание:

“(2) Държавата създава специализирани лечебни заведения към Министерския съвет, Министерството на отбраната, Министерството на вътрешните работи, Министерството на правосъдието и Министерството на транспорта и съобщенията и финансира дейността им за специфичните им функции извън обхвата на задължителното здравно осигуряване.

(3) Държавата създава лечебни и здравни заведения въз основа на потребностите на населението от достъпна и своевременна медицинска помощ.”

3. Досегашните ал. ал. 2 и 3 стават съответно ал. ал. 4 и 5.

§ 5. В чл. 8 се правят следните изменения и допълнения:

1. Ал. 1 се изменя така:

“(1) Лечебни заведения за извънболнична помощ са:

1. амбулатории за първична медицинска помощ, които могат да бъдат:

а) индивидуална или групова практика за първична медицинска помощ;

2. амбулатории за специализирана медицинска помощ, които могат да бъдат:

а) индивидуална или групова практика за специализирана медицинска помощ;

б) медицински и/или дентален център;

3. самостоятелни медико-диагностични и медико-технически лаборатории;

4. специализирани центрове по кинезитерапия;”

2. Създават се нови ал. ал. 2 и 3 със следното съдържание:

“(2) Лекарите специалисти от лечебни заведения за извънболнична помощ могат да извършват лечебна дейност в лечебни заведения за болнична помощ по договор с друго лечебно заведение, извън основния им трудов договор.

(3) Лечебните заведения за болнична помощ могат да предоставят до 70% от материалната си база за ползване от специалисти от доболничната помощ по договор.”

3. Ал. 2 става ал. 4 и се изменя така:

“(4) Към лечебните заведения по ал.1, т.2 буква “б” могат да се откриват легла за наблюдение и лечение до 48 часа.”

4. Ал. 3 става ал. 5, като изразът „ал. 2” се заменя с „ал. 4”.

§ 6. В чл. 9, ал. 1 се правят следните изменения:

1. Точка 2 се изменя така:

“2. болница за продължително лечение и/или рехабилитация”.

2. Точки 3 и 4 отпадат.

§ 7. Създава се чл. 9а със следното съдържание:

“Чл. 9а. Наименованията на видовете лечебни заведения по чл. 9 са както следва:

1. болница;

2. специализирана болница;

3. болница за продължително лечение и/или рехабилитация;

§ 8. В чл. 10, т. 3 отпада.

§ 9. В чл. 16 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 на двете места думата “трима” се замества с “двама”, а след думата “признати” се добавя “основни или профилни”. Добавя се второ изречение със следното съдържание: „Центърът трябва да бъде съоръжен с необходимата медицинска апаратура и оборудване за диагностика и лечение, съобразно специализираната помощ, която предоставя.

2. В ал. 4 в края на изречението се поставя запетая и се добавя изразът “или лице, отговарящо на изискванията на чл. 63, ал. 1.”

§ 10. Чл. 17 отпада.

§ 11. В чл. 17а изразът „и медико-диагностичния център” отпада.

§ 12. В чл. 18 се правят следните допълнения:

1. В ал. 3 в края на изречението се поставя запетая и се добавя изразът “или лице, отговарящо на изискванията на чл. 63, ал. 1.”;

2. В ал. 4 в края на изречението се поставя запетая и се добавя изразът “или лице, отговарящо на изискванията на чл. 63, ал. 1.”;

§ 13. Създава се нов член 18а със следното съдържание:

18а. Специализиран център по кинезитерапия е лечебно заведение за извънболнична помощ, в което кинезитерапевти, самостоятелно или с други медицински специалисти осъществяват лечение, предписано от лекар, с методите на кинезитерапията, признати у нас. Центърът се управлява от правоспособен лекар с призната специалност по физиотерапия, рехабилитация и кинезитерапия.”

§ 14. В чл. 21 изразът “долекуване и” отпада.

§ 15. В чл. 22а думата “долекуване,” отпада.

§ 14. В чл. 23 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думата "четири" се заменя с "две".

§ 15. Чл. 26 отпада.

§ 16. В чл. 28 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 след думата “домовете” се добавя текста “ и /или в стационар”;

2. Ал. 3 се изменя така:

“(3) Устройството и дейността на хосписите се определят в наредба на министъра на здравеопазването, а вътрешният ред – в правилник, утвърден от ръководителя по ал. 2.”

§ 17. В чл. 36 се правят следните изменения и допълнения:

1. Ал. 1 се променя както следва:

“(1) Лечебните заведения за извънболнична помощ по чл. 8, ал.1 и по чл. 10, т. 5 се създават по реда на чл. 3, ал. 1 и се регистрират по реда на чл. 40.

2. Ал. 2 отпада.

3. Създават се нови ал. ал. 2 и 3 със следното съдържание:

„ (2) Лечебните заведения по ал. 1 могат да се създават и като дружества по законодателството на държава - членка на Европейския съюз, или на държава, страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, след което се регистрират по реда на чл. 40.

(3) При необходимост общините самостоятелно или с други лица могат да създават лечебни заведения по чл. 8, ал. 1, т. 2, буква "б", т. 3 и чл. 10, т. 5 като търговски дружества или юридически лица с нестопанска цел, определени за осъществяване на дейност в обществена полза.”

4. Ал. ал. 3 и 4 стават съответно ал. ал. 4 и 5.

§ 18. В чл. 37 се правят следните изменения и допълнения:

1. Ал. 1 се изменя така:

“(1) Лечебните заведения за болнична помощ, диализните центрове и домовете за медико-социални грижи се учредяват от държавата и общините като търговски дружества, от юридически и физически лица като търговски дружества, кооперации или юридически лица с нестопанска цел, определени за осъществяване на дейност в обществена полза, както и като дружества по законодателството на държава - членка на Европейския съюз, или на държава, страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство и осъществяват дейност след получаване на разрешението по реда на чл. 46.”

2. Ал. 2 се изменя така:

“(2) В предмета на дейност на дружествата, кооперациите и юридическите лица с нестопанска цел, задължително се вписва осъществяване само на болнична помощ или на дейностите по чл. 28а, ал. 1”.

3. В ал. 3 думата „диспансери” отпада, а в края на изречението се добавя изрече “или юридически лица с нестопанска цел, определени за осъществяване на дейност в обществена полза”.

§ 19. В чл. 38 ал. 2 се изменя така:

“(2) В случаите по ал.1 в капитала на дружеството, както и в учредителния акт или устава на юридическите лица с нестопанска цел, се записва балансовата стойност на всички дълготрайни активи, въз основа на които се образуват.”

§ 20. В чл. 40 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1, т. 4 думата “висше” отпада.

3. Създава се нова алинея 2 със следното съдържание:

“(2) Лечебните заведения за извънболнична помощ могат да извършват дейност в рамките на предмета на дейност на два или повече адреса, регистрирани по реда на чл. 40.”

4. Алинеи 2 и 3 стават ал.ал. 3 и 4.

§ 21. В чл. 48 думата “тримесечен” се замества с “едномесечен”.

§ 22. В чл. 63 се правят следните изменения:

1. Ал. 1 се изменя така:

“(1) Управител, съответно изпълнителен директор, на лечебното заведение може да бъде само лице с образователно-квалификационна степен “магистър” и квалификация по здравен мениджмънт”.

2. Ал. 3 се изменя така:

“(3) Общото събрание на съдружниците, акционерите, член-кооператорите или органа, определен в учредителния акт или устава на юридическото лице с нестопанска цел, назначава и освобождава членовете на органите за управление и контрол на лечебното заведение за срок от три години и определя възнагражденията им. Управителите, съответно изпълнителните директори на държавни и общински лечебни заведения за болнична помощ, се определят от собственика след конкурс за срок три години. Условиата и редът за провеждане на конкурса се определят с наредба на министъра на здравеопазването.”

§ 23. Чл. 81 отпада.

§ 24. В чл. 95 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1, т. 1 се създава изречение второ със следното съдържание: “Договорените дейности и договорите със специалисти са основание за сключване на договори с НЗОК”.

2. В ал. 3 изразът “съответните началници на отделения и клиники” се заменя с “директори на лечебните заведения”.

§ 25. В чл. 100 се правят следните изменения и допълнения:

1. Ал. 3 се изменя така:

“(3) Държавният и общинският бюджет финансират лечебни заведения за болнична помощ от съответните бюджети, на базата на сключени договори за възложена и изпълнена определена по вид, обем и качество дейност.”

1. Създава се нова ал.4:

“(4) Финансирането по ал. 3 може да се предоставя под формата на дълготрайни активи, свързани с дейността на съответното лечебно заведение.”

§ 26. Създава се чл. 115а:

“Чл.115а. (1) Който не е изпълнил задължението си по чл. 102, ал. 4 да сключи в срок договор с лице по чл. 102, ал. 3, се наказва с глоба от 1000 до 3000 лв.

(2) При повторно нарушение по ал. 1 глобата е от 2000 до 4000 лв. за всяко следващо нарушение.

§ 27. В чл. 117 се правят следните допълнения:

1. В ал. 1 след цифрата “115” се поставя запетая и се добавя “115а”.

2. В ал. 2 след цифрата “115” се добавя “и 115а”.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 28. Параграф 1 от Допълнителната разпоредба се изменя така:

“§1. По смисъла на този закон:

1. "Държавно лечебно заведение" по смисъла на този закон е лечебно заведение, създадено от държавата, както и лечебно заведение, чийто капитал над 50 на сто е на държавата.

2. “Общинско лечебно заведение” по смисъла на този закон е лечебно заведение, създадено от община, както и лечебно заведение, чийто капитал над 50 на сто е на община.”

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 29. Лечебните заведения с държавно и общинско участие могат да извършват извънболнична дейност, финансирана от първичния им разпоредител, но не и финансирана по договор с НЗОК.

§ 30. Лечебни заведения за извънболнична или болнична помощ, създадени от юридически лица с нестопанска цел, не могат да сключват договори за финансиране с НЗОК.

§ 31. Съществуващите диспансери в срок до две години се преобразуват в следните видове лечебни заведения:

1. диспансер без стационар – в медицински център;
2. диспансер със стационар – в специализирана болница.

§ 32. Съществуващите лечебни заведения “диагностично-консултативни центрове” се преобразуват в медицински центрове в срок до 2 години.

§ 33. Съществуващите наименования на лечебните заведения се променят съгласно изискванията на този закон в срок до две години от влизане в сила на този закон.

София, 16.01.2008 г.

Народни представители:

МОТИВИ

КЪМ

Законопроект за изменение и допълнение на Закона за лечебните заведения

В Закона се правят изменения и допълнения по въпроси, които са породили проблеми при прилагане на действащия Закон за лечебните заведения, както и във връзка със създаване на възможност за навлизането на пазарните механизми в здравеопазването, като една от възможностите за реструктуриране и повишаване на ефективността на здравната система в България.

1. Въвеждат се нови търговско-правни форми за видовете лечебни заведения. Индивидуалните практики могат да бъдат и еднолични дружества с ограничена отговорност, с управител - собственика на дружеството. Ограничението за идентичност на управителя и собственика се налага, за да се спази принципа на избор на общопрактикуващия лекар, като физическо лице. Целта на въвеждане формата на ЕООД е да се ограничи икономическата отговорност на индивидуалните практики и да се даде възможност да извършват дейност и чрез юридическо лице, като отговарят ограничено до размера на капитала на дружеството. Това, от друга страна е и гаранция, че ще се даде непременно финансово обезщетение, в случай на отговорност на юридическото лице, в сравнение с отговорността на физическо лице, което не притежава имущество. С промяната още се дава яснота за индивидуалните практики, че имат три търговско-правни статута - ЕООД, ЕТ и свободна професия.

2. За останалите видове лечебни заведения се създава възможността да се учредяват и като юридически лица с нестопанска цел, което им дава възможността да се самоопределят като организации в обществена полза и ползват съответните данъчни и други преференции. Това създава възможност те да получават дарения, помощи, както и благотворителни институции и организации да създават лечебни заведения,

3. Създава се възможност за работещите специалисти в извънболничната помощ по договор да извършват оперативна дейност в лечебните заведения за болнична помощ. Това от една страна осигурява приток на пациенти и съответно финанси към лечебните заведения за болнична помощ, а от друга пренася риска от декалфикация на специалистите от доболничната помощ. Отменя се и ограничението в медицинските центрове да има само до 10 легла в стационара, тъй като един добре развит медицински център с нужното оборудване и персонал, би могъл да поеме голям обем дейности от доболничната помощ.

4. Премахват се диагностично-консултативните центрове като вид лечебни заведения, тъй като има до голяма степен дублиране на дейността им от медицинските центрове и тя може да се поеме от медицинските центрове.

5. Урежда се дейността на кинезитерапевтите. В отделна разпоредба /чл. 18а/ се определя статута и начина на извършване на дейност на това лечебно заведение.

6. Дава се възможност на лечебни заведения от извънболничната помощ да сключват договори за определени дейности с болнични лечебни заведения и да бъдат допускани в тях, като отношенията им се регламентират с договор. Така извънболничните лечебни заведения ще имат възможност за хирургични интервенции в условията на болнична помощ, а от друга страна възнагражденията по договорите ще осигуряват финансови постъпления в болничните заведения.

7. Регламентират се нови условия за учредяване на медицински център. Досега липсваше възможност двама души със специалност да имат съвместно лечебно

заведение, освен групова практика. Нямаше яснота относно възможността да се използва и профилна специалност.

8. За повечето лечебни заведения за извънболнична помощ се разширява обсега на лицата, които могат да управляват този вид лечебни заведения, като се уеднаквяват критериите с тези за лицата по чл. 63, ал.1.

9. Въвежда се изискване за създаване на многопрофилно болнично лечебно заведение с две отделения като минимум. Изискването за четири отделения в малките болници беше нереалистично и практиката показва, че минимумът от две отделения е достатъчен.

10. Премахват се диспансерите като вид лечебно заведение. Диспансерната дейност може да се осъществява от всяко лечебно заведение за болнична или извънболнична помощ, според спецификата на заболяването. Би трябвало всяко лечебно заведение за извънболнична или болнична помощ да може да кандидатства за сключване на договор с Министерството на здравеопазването или НЗОК по програми за осъществяване на диспансерна дейност, съобразно капацитета и профила си. Същевременно настоящите диспансери могат да се трансформират в специализирани лечебни заведения за болнична или извънболнична помощ и да извършват освен диспансерна и друга дейност, което ще им даде възможността да имат и допълнително финансиране и ще ги направи по-гъвкави на пазара на медицински услуги. Създаването на конкурентни условия между повече лечебни заведения за предоставянето на диспансерна помощ ще подобри качеството на предоставяните услуги в полза на пациентите.

11. Действащият сега закон уреждаше само хоспис без стационар, а министерството на здравеопазването издаде указание за устройството и дейността на хоспис със стационар. Така, че сега със закон се регламентират двете форми с оглед на практическа нужда от тях, а се дава възможност на министъра да издаде съответна наредба.

12. За лечебните заведения за извънболнична помощ се създава легална възможност за създаване на повече от един адреси на управление. До сега тази форма се използваше практически, но създаваше затруднения при административната процедура за регистрация или разрешение. Когато център или практика изнасяше част от дейността си на друг адрес, беше неясно дали трябва да извършва един и същ обем дейност и на двата адреса, трябва ли да се създава ново юридическо лице и др. Сега се дава законова дефиниция, с което се внася яснота в административната регистрация и в търговско-правния статут на лечебното заведение.

13. С отмяната на чл. 81 се премахва възможността лекарите от лечебните заведения за болнична помощ да могат работят по договори и в други лечебни заведения, което премахва условията за нелоялно отклоняване на пациенти от едно лечебно заведение към друго. Към момента сме свидетели на пренасочване на пациенти по икономически по-изгодни клинични пътеки от държавните болници към частни и провеждане на продължителното и скъпоструващо лечение главно в държавните болници, което ги поставя в неблагоприятно положение.

14. Въвеждат се санкциониращи механизми за неизпълнение на законовите разпоредби, които създадоха големи проблеми до сега и нарушаваха интересите на лекарите - непровеждане на конкурси за управители на общински диагностично-консултативни центрове и неизпълнение на разпоредбите на чл. 102 за отдаване на кабинети под наем.

15. Наименованията на лечебните заведения следва да бъдат съкратени поради излишна обстоятелственост и затруднено практическо приложение.

16. Прецизира се статута и финансирането на заведенията по чл. 5 от действащия Закон за лечебните заведения.

17. Опростява се режима на създаване и действие на съществуващите видове лечебни заведения с цел намаляване броя им като разновидност опростяване административния режим на регистрация и разрешение.

18. Игнорира се правото на отказ за сключване на наем с цел защита правата на лекарите и здравноосигурените лица.

София, 16.01.2008 г.

Народни представители: